

Softvér

Videli sme, že v počítači môžeme vytvárať priečinky a do nich ukladať súbory (napríklad fotografie, iné priečinky alebo súbory potrebné na nainštalovanie programov). Každý súbor má svoje meno, ikonu a presnú adresu na pevnom disku (hardisk). Všetky súbory sú uložené na pevnom disku, ktorý je ako skriňa s dvermi zo všetkých strán (jedno miesto vieme objaviť viacerými cestami).

Aby sme mohli pracovať so súbormi potrebujeme mať na počítači nainštalovaný **softvér**.

- Pod termínom softvér rozumieme **programové** vybavenie počítača, ktoré dovoľuje využívať počítač v súlade s potrebami a predstavami používateľa.
- súhrn všetkých **programov**, ktoré sa dajú používať na počítači

Bez softvéru by bol počítač iba kusom nábytku.

- Softvér sa dá získať na Internete, lokálnej sieti, na pamäťových médiách (CD, DVD...), alebo je už predinštalovaný na novom počítači.
- Každý softvér vznikol naprogramovaním (programátormi).

Operačný systém - najzákladnejší softvér počítača, bez neho by počítač nefungoval.

Operačný systém – správca nášho počítača

Keď zapneme počítač, rozbehne sa **špeciálny program**, nazývame ho operačný systém, ktorý okamžite preberá riadenie činnosti celého počítača. Skontroluje pripojené zariadenia, nadviaže spojenie s inými počítačmi v sieti, spustí niekoľko pomocných programov. Tie sa budú starať o disk a jeho **súbory**, o pamäť počítača, tlačiareň, klávesnicu, myš a pod. Na pracovnej ploche zobrazí ikony programov a údajov, a napokon trpezlivo čaká na naše ďalšie príkazy – ako mocný a trpezlivý džin vypustený z Aladinovej lampy. Spustíme niektorý program, nakreslíme v ňom obrázok alebo napíšeme text a zvolíme príkaz **Tlačiť...** Vtedy náš program osloví džina a požiada ho o pomoc – džin si rozumie aj s tlačiarňou a presne jej povie, čo má urobiť. Takýchto úloh robí náš džin desiatky, stovky, tisícky... bez toho, aby sme o nich vedeli.

Operačný systém

- ✓ stará sa o všetky súbory
- ✓ stará sa o všetky bežiacie programy
- ✓ stará sa o pamäť počítača
- ✓ riadi všetky zariadenia ako klávesnicu, myš, monitor, tlačiareň...
- ✓ pripája počítač na internet a do siete iných počítačov

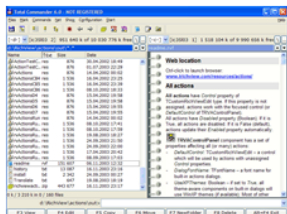
- Operačný systém môžeme považovať za **super program**, ktorý nám dovoľuje pracovať na počítači s inými programami (nástrojmi) a údajmi.
- Robí to tak, aby sme mali s počítačom čo **najmenej starostí**, a zároveň čo najviac **úžitku**. Dovoľuje nám využívať všetko, čo k počítaču patrí.
- Používa veľa „pomôcok“, na ktoré sme si už zvykli a s ktorými pracujeme bez váhania – pracovnú plochu s ikonami, programy bežiacie v oknách, nastavovanie písma a farieb, spúšťanie, kopírovanie, rušenie.
- Jeho úlohou je tiež pomôcť nám upraviť si pracovnú plochu a prácu s počítačom tak, aby nám **čo najlepšie vyhovovala**.

Ďalšie programy (softvér), ktoré sú v počítači a pomáhajú nám pracovať s rôznym údajmi (grafické údaje, textové údaje, zvukové údaje...):

Integrované prostredia operačných systémov

- sú určené pre maximálne zľahčenie správy priečinkov a súborov (kopírovanie, presun, vymazávanie, a iné),

- TotalCommander
- Norton Commander
- Volkov

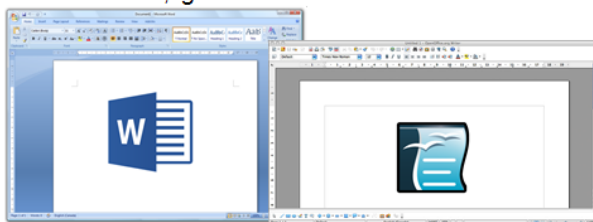
Antivírusové programy

- slúžia na ochranu počítača pred tzv. škodlivými programami - vírusmi, trójskymi koňmi, spyware a pod.

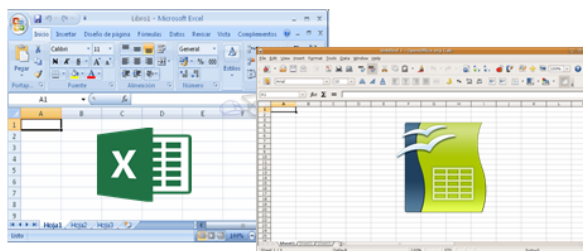
Textové editory

- Programy, pomocou ktorých sa dá upravovať text.
- Tento text vieme kombinovať s obrázkami, tabuľkami, grafmi...a tlačíť.

Tabuľkové kalkulátory

- sú určené pre tvorbu prepočtových tabuliek s možnosťou tvorby grafov

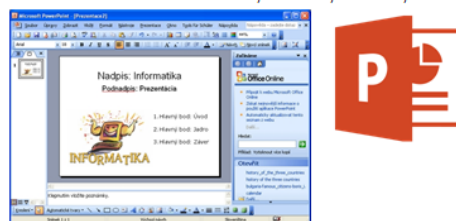
Grafické editory

- Programy pre kresbu a úpravu obrázkov.
- Ich hlavnou úlohou je tvorba, úprava, transformácia a iné činnosti s grafikou.

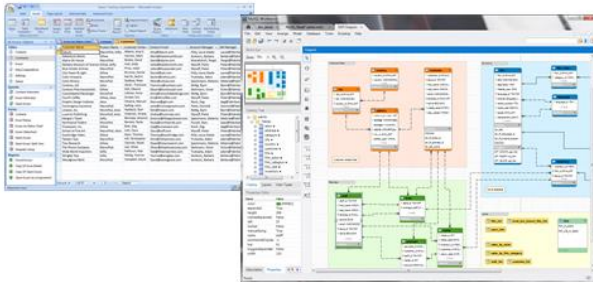
Prezentačné editory

- Programy na vytváranie prezentácií, multimediálnych súborov určených pre prezentovanie.
- Je možné vkladať text, obraz, video, zvuk ...

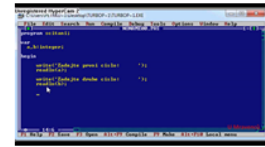
Databázové systémy

- Programy sú určené pre správu dát a údajov menších ale aj rozsiahlych objektov.

Vývojové prostredia programovacích jazykov

- Sú určené pre tvorbu a úpravu programov.
- Pascal, C, Assembler

Internetové prehliadače

- Programy určené pre prácu s Internetom (zobrazovanie web stránok).

Nástroje na tvorbu web stránok

Programy pre výučbu

- encyklopédie v elektronickej forme
- programy na výučbu cudzích jazykov

Programy na oddych a relax (hry)